

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Onderwijsvisie

uva.nl/onderwijsvisie

Inleiding

De UvA volgt met haar onderwijsvisie de ontwikkelingen in de samenleving en de onderwijsgemeenschap en wil daar ook zelf richting aangeven. De huidige onderwijsvisie dateert uit 2012 en heeft op een aantal punten bijstelling en aanscherping. De belangrijkste vraag waar deze geactualiseerde onderwijsvisie antwoord op geeft is: wat voor universiteit willen we anno 2017 zijn en hoe geven we dit vorm? Hiertoe is aan de hand van actuele dilemma's in het hoger onderwijs een uitgebreide consultatieronde gehouden binnen de UvA-gemeenschap.

De UvA wil de dialoog over onderwijs blijvend voeren. De onderwijsvisie is dan ook een dynamische visie die wordt gerealiseerd in interactie met docenten en studenten.

In deze actualisering van de onderwijsvisie zet de UvA in op de verdere aanscherping en concretisering van de uitgangspunten voor het onderwijsbeleid uit 2012. Daarnaast vragen de veranderende context en nieuwe uitdagingen binnen de samenleving en het hoger onderwijs om aanvullingen.

De uitgangspunten waren:

1. Het onderwijs is van hoge kwaliteit;
2. De universiteit levert een actieve bijdrage aan het studiesucces van studenten;
3. Er heerst een ambitieuze studiecultuur;
4. Onderwijs en onderzoek zijn nauw met elkaar verweven;
5. Binnen het onderwijs is ruimte voor zowel differentiatie als specialisatie.

De hoofdthema's blijven onverkort van toepassing. Het onderwijs aan de UvA is onderzoeksintensief, gericht op academische vorming en geeft gestalte aan differentiatie en specialisatie. Dit stelt eisen aan de houding van studenten (intrinsiek gemotiveerd, ambitieus) en vraagt om investeringen in de professionalisering van docenten. Een aantal thema's is de afgelopen jaren instellingsbreed opgepakt en uitgediept in werkgroepen. Dit heeft geresulteerd in UvA-brede initiatieven ten aanzien van de ontwikkeling en vernieuwing van het onderwijs(beleid) zoals UvA Matching, blended learning, docentprofessionalisering, kennisdeling,

uitgaande mobiliteit en studiesucces 2.0.¹ De resultaten van deze rapporten zijn verwerkt in deze onderwijsvisie. Voor het thema studiesucces betekent dit dat, naast de kwantitatieve ambities, de komende jaren ook de kwalitatieve ambities centraal staan. Studentbetrokkenheid, kennisdeling en verdergaande professionalisering zijn als speerpunten van het studiesuccesbeleid benoemd. Ter versterking van een ambitieuze studiecultuur stimuleert en activeert de UvA de komende jaren het leerproces van studenten door onder andere de inzet van blended learning.

Daarnaast vragen nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen om een actualisering van de onderwijsvisie. De belangrijkste ontwikkelingen en uitdagingen zijn:

- Meer studenten dan ooit starten een universitaire opleiding. Het (landelijke) debat over de toegankelijkheid en de inclusiviteit van het onderwijs is in volle gang. Daarnaast wordt de roep om een betere verbinding van het onderwijs met de maatschappij steeds groter.² Ook neemt de diversiteit van de studentenpopulatie toe en zijn uitval en vertraging in sommige deelgroepen relatief groot.
- De afgelopen jaren is een trend te zien van verdergaande internationalisering van het onderwijs. Het aantal internationale diplomastudenten binnen de UvA groeit sterk. Deze veranderende samenstelling heeft effect op de inhoud en inrichting van het onderwijs.
- De samenleving vraagt door de globalisering en technologische ontwikkelingen niet alleen om een hoger opgeleide beroepsbevolking, maar ook om innovatieve oplossingen voor een steeds complexere wereld. Dit leidt tot de behoefte aan afgestudeerden met een brede blik en geavanceerde vaardigheden als flexibiliteit, complex redeneren, probleemoplossend vermogen, en sociale en communicatieve vaardigheden.³ Hiertoe behoort ook het zinvol kunnen omgaan met de risico's die het gevolg zijn van een toenemende digitalisering in de samenleving.
- Ontwikkelingen op het gebied van informatietechnologie worden ook als de sleutel tot een nieuwe hoger-onderwijswereld gezien. Dit is geen recent debat.

¹ Rapport Studiesucces 2.0, talentontwikkeling van studenten én docenten, januari 2017, Rapport Blend IT & Share II, oktober 2015. Rapport Dare to Share, oktober 2015. Rapportage en advies, UCO Werkgroep Uitgaande Studentenmobiliteit, december 2015.

² B. Kürsteiner, L. Bleichenbacher & R. Frehner (Eds.), *Teacher Education in the 21st Century: A Focus on Convergence*. Cambridge: Cambridge Publishing, 2016.

³ K. Schwab, *The Fourth Industrial Revolution*. Geneva: World Economic Forum, 2016.

In de begindagen van de internetrevolutie verschenen al verschillende publicaties over dit onderwerp.⁴ Strekking ervan is dat de wereld van het hoger onderwijs een fundamentele beweging moet maken van institutie-gecentreerd naar een model dat mobiel, flexibel, technologisch sterk en meer student-gecentreerd is. Dat gaat gepaard met de ontkoppeling (*unbundling*) van het onderwijs: het loskoppelen en mogelijk over meerdere aanbieders verspreiden van onderwijs dat voorheen in samenhangende curricula was verpakt. Deze ontwikkelingen zijn de afgelopen periode verkend en verwoord in het UvA-rapport *Blend IT and Share IT*. De UvA is daarnaast het experiment aangegaan om de mogelijkheid tot flexstuderen nader te verkennen. De betekenis ervan voor het onderwijs aan de UvA dient de komende jaren bestudeerd te worden en vraagt om een standpunt.

Als antwoord op de bovenstaande vragen en uitdagingen zijn de vier navolgende ambities voor het onderwijs geformuleerd:

1. De UvA richt zich op de ontwikkeling van gemotiveerde en ambitieuze studenten door het aanbieden van kwalitatief hoogwaardig en innovatief onderwijs.
2. De UvA is een brede onderzoeksintensieve universiteit die studenten opleidt om met kennis en kunde te floreren in een steeds complexere wereld.
3. De UvA streeft ernaar een open én diverse gemeenschap te zijn waarin alle studenten zich thuis voelen en gelijke kansen krijgen.
4. De UvA belegt de verantwoordelijkheid van het onderwijs zo dicht mogelijk bij docenten met veel aandacht voor ondersteuning, kennisdeling en docentprofessionaliteit.

De komende jaren wil de universiteit de geformuleerde ambities in deze geactualiseerde onderwijsvisie realiseren. Deze moeten op termijn herkenbaar zijn in de curricula van de opleidingen. Uiteindelijk moeten de ambities doorklinken in de tevredenheid van de studenten en de medewerkers en in de

⁴ D. G. Oblinger & S. C. Rush. *The learning revolution: The challenge of information technology in the academy*. Bolton MA: Anker Publishing Company, 1997. C. M. Christensen, C. W. Johnson & M. B. Horn. *Disrupting class: How disruptive innovation will change the way the world learns*. New York: McGraw Hill, 2008.

kwaliteit en maatschappelijke impact van de afgestudeerden van de Universiteit van Amsterdam.

Opzet

Na een beknopte contextanalyse zal in vier hoofdstukken per ambitie beschreven worden waar we als UvA op dit moment staan (verworvenheden) en waar we naartoe willen (visie en doelen). Vervolgens zijn per ambitie de initiatieven puntsgewijs opgesomd die de brug vormen van visie en doel naar realisatie.

Context

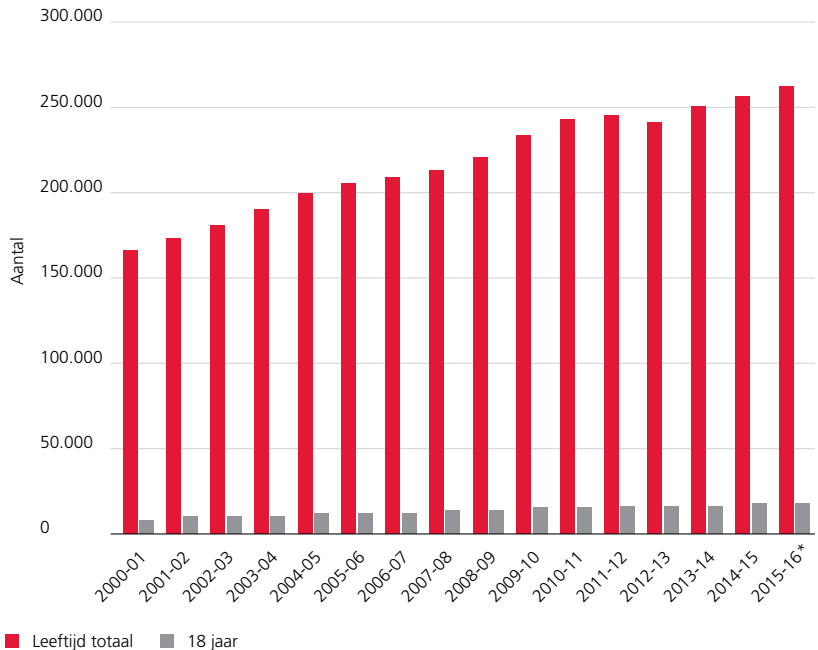
De deelname aan het universitair onderwijs is sinds het begin van de eenentwintigste eeuw sterk toegenomen. Naar verwachting zet deze onderwijsexpansie ook de komende jaren door, afgaande op het aantal 18-jarigen in Nederland en de toenemende interesse van internationale studenten om aan de UvA te studeren.⁵ Het aantal internationale diplomastudenten is in de periode 2005-2016 toegenomen van 1040 naar 4616.

Het aandeel van de UvA in de studentengroei van het eerste decennium was groter dan van iedere andere universiteit in Nederland. De onderwijsvraag (gemeten in aantal behaalde studiepunten) nam in tien jaar tijd 12% sterker toe dan de onderwijsbudgettering. In dezelfde periode bleef de onderzoeksbudgettering van OCW achter bij de onderwijsbudgettering.

⁵ Na 2022 zal naar verwachting het aantal 18-jarigen vanuit leeftijdsopbouw bevolking gaan afnemen. Deze verwachting houdt geen rekening met het veelal positieve saldo van emigratie en immigratie van jongeren.

Leerlingen, deelnemers en studenten; onderwijssoort, woonregio

Leerlingen/deelnemers/studenten; Totaal mannen en vrouwen; Wetenschappelijk onderwijs;
Totaal herkomstgroepering; Nederland

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen 30-5-2017

Het Nederlandse hoger onderwijs is over het algemeen van goede kwaliteit, maar de ambities van Nederland vragen om verdere kwaliteitsverhoging. In het rapport van de commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel (commissie Veerman)⁶ wordt beargumenteerd dat er na de groeispurt van het eerste decennium een kwaliteitsimpuls nodig is en dat ingrijpende veranderingen urgent zijn. De

⁶ Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel. *Differentiëren in drievoud, omwille van kwaliteit en verscheidenheid in het hoger onderwijs*. April, 2010.

UvA heeft met het programma Studiesucces en met de Instellingstoets Kwaliteitszorg werk gemaakt van de gevraagde kwaliteitsverhoging.

De Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap⁷ schetst een langetermijnperspectief voor het hoger onderwijs. Het hoger onderwijs in Nederland behoort tot de wereldtop, maar de kwaliteit moet over de hele linie omhoog om het onderwijs op het hoogste wereldniveau te houden. Verhoging van het studiesucces en van de waardering voor onderwijs als professie blijft een doel. Daarbij moet er – met gebruikmaking van de vrijgekomen middelen als gevolg van de invoering van het studievoorschot – weer meer ruimte komen voor rijke, kleinschalige leeromgevingen, voor socialisatie en persoonsvorming, en voor een betere aansluiting op de diversiteit in achtergrond en talent van de studenten. Ten slotte dient de verbinding met de samenleving en de arbeidsmarkt versterkt te worden.

Het ministerie kiest uitdrukkelijk niet voor beperking van de toegang tot het hoger onderwijs op bachelorniveau en biedt daardoor geen zicht op een oplossing voor de opgelopen spanning tussen de onderwijs- en onderzoeksbekostiging. Het afstemmen van de onderwijsvraag en de onderzoeksagenda wordt aan de instellingen zelf overgelaten.

⁷ Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. *De waarde(n) van weten*. Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025. Juli, 2015

1. De UvA richt zich op de ontwikkeling van gemotiveerde en ambitieuze studenten door het aanbieden van kwalitatief hoogwaardig en innovatief onderwijs.

Verworvenheden tot nu toe

De afgelopen jaren is binnen de UvA veel werk verzet om een ambitieuze studiecultuur te bevorderen. De impact van het programma Studiesucces is groot geweest. Door het leerproces van studenten centraal te stellen en curricula vanuit de leerdoelen te ontwerpen, heeft de kwaliteit van het onderwijs een impuls gekregen. Daarnaast hebben alle faculteiten ingezet op activerende werkvormen en de intensivering van het onderwijs. Binnen de UvA is veel ervaring opgedaan met innovatieprojecten op het gebied van ICT in het onderwijs. Deze ervaring is samengebracht in een UvA-brede visie op de ontwikkeling van blended learning, ter versterking van het tijd- en plaatsgebonden contactonderwijs.

De UvA heeft ook ingezet op differentiatie binnen het onderwijs door het aanbod van honoursprogramma's, kleinschalige en intensieve honourscolleges (o.m. Amsterdam University College en PPLE (Politics, Psychology, Law and Economics)), dubbele bachelors en onderzoeksmasters. Ook worden universiteitsbrede (inter)disciplinaire keuzemodules en minoren aangeboden voor studenten die hun horizon willen verbreden of verdiepen. Studentinitiatieven worden gewaardeerd en gestimuleerd, zoals de discussiefora Bètabreak en Room for Discussion en de pilot Create a Course Challenge waarin studenten worden uitgedaagd om een module te ontwikkelen en mede vorm te geven.

Visie

Het UvA-onderwijs biedt een rijke en betrokken leeromgeving...

De UvA biedt haar studenten een rijke en betrokken leerervaring die hen in staat stelt om het beste uit zichzelf te halen en optimaal gebruik te maken van hun talenten en capaciteiten. Naast de overdracht van kennis zijn experiment en vernieuwing, vrijheid en creativiteit essentieel om krachtige en rijke leeromgevingen vorm te geven in leertrajecten die studenten blijvend op hun motivatie en inzet aanspreken. De UvA wil dat haar studenten zich continu versterken, verdiepen, (her)oriënteren en dat ze steeds worden uitgedaagd. Zo kunnen zij op deskundige, zorgzame, duurzame en kritische wijze bijdragen aan de samenleving. Om dit te bereiken blijft de UvA onverminderd inzetten op het bevorderen van studiesucces

en studentbetrokkenheid. Dit betekent dat:

- het onderwijs uitdagend is en studenten stimuleert hun eigen academische interessegebied te ontdekken;
- het onderwijs zo is ingericht dat studenten met en van studiegenoten leren;
- er voldoende gelegenheid is voor contact tussen studenten en docenten, ook buiten de geprogrammeerde contacturen;
- docenten en ondersteuning erop gericht zijn studenten te helpen academisch succesvol te zijn door het bieden van hulp bij problemen (ook niet-academische) en zorgen voor een positieve onderlinge sfeer in de opleiding;
- er ruimte is voor verrijkende leerervaringen zoals stages en uitwisselingen;
- van studenten een maximale inzet wordt gevraagd. Studeren aan de UvA betekent dat studenten gemotiveerd zijn en zich medeverantwoordelijk voelen voor het creëren van een ambitieuze studiecultuur.

die innovatief en uitdagend is.

De UvA biedt een rijk scala aan opleidingen en studietrajecten aan en daagt zichzelf voortdurend uit deze te verbeteren en te innoveren. Naast de (inter-)disciplinaire inhoud staat het leerproces van de student hierbij centraal. Dit betekent dat het denken vanuit leeruitkomsten het uitgangspunt vormt bij de opzet van curricula en modules.

Een van de elementen om het leerproces te stimuleren, is de inzet van blended learning. De UvA kiest ervoor om hoogwaardig *face-to-face*-onderwijs te combineren met digitaal onderwijs om studenten te activeren en nieuwsgierigheid en innovatie aan te wakkeren. Zo kan de tijd die de docenten doorbrengen met de studenten optimaal worden benut. Digitaal onderwijs wordt geïntegreerd in het onderwijs vanuit de visie dat het de waarde, de beleving en de leerervaring van het fysieke campusonderwijs versterkt en zo bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs. Dit kan onder meer door studiemateriaal te verrijken met multimediale elementen of door te kiezen voor het '*flipping the classroom*'-model, waarbij colleges digitaal zijn, zodat contacturen kunnen worden gewijd aan verdieping, discussie of coaching.

Daarnaast biedt het gebruik van digitale technologieën mogelijkheden om het onderwijs te personaliseren en te flexibiliseren, én kan het bijdragen aan de versterking en facilitering van de heterogene instroom, zoals de instroom van schakelstudenten.

Doelen

- A. De UvA daagt studenten uit hun academisch interessegebied te ontdekken en te ontwikkelen, en rekt daarbij op hun inzet.
- B. De UvA blijft inzetten op de bevordering van studiesucces en studentbetrokkenheid en kiest ervoor om de aanwezige talenten van studenten optimaal te benutten en het academisch succes te optimaliseren.
- C. De UvA biedt kansen om kennis te nemen van onderwijs(vormen) buiten de kerndiscipline en hierdoor academische vaardigheden te ontwikkelen samen met studenten uit alle delen van de universiteit.
- D. Er wordt blijvend voorzien in de ontwikkeling en vernieuwing van honours-trajecten die studenten in staat stellen om bepaalde onderwerpen disciplinair en interdisciplinair uit te diepen.
- E. De UvA biedt duurzame ondersteuning op centraal en decentraal niveau voor de ontwikkeling van blended learning ter verhoging van de kwaliteit van het onderwijs en de toepassing van *IT-gestuurde* onderwijsmethoden.

2. De UvA is een brede onderzoeksintensieve universiteit die studenten opleidt om met kennis en kunde te floreren in een steeds complexere wereld.

Verworvenheden tot nu toe

De UvA is een brede onderzoeksintensieve universiteit met een veelheid aan disciplines. Er is en wordt ingezet op de ontwikkeling van een gedifferentieerd onderwijsaanbod aansluitend op het onderzoeksportfolio. In de bachelorfase kunnen studenten zich specialiseren. Zij kunnen echter ook kiezen uit interdisciplinaire opleidingen zoals het Amsterdam University College, PPLE (Politics, Psychology, Law and Economics), Bèta-Gamma, Algemene Sociale Wetenschappen, Future Planet Studies, Cognition, Language and Communication en Psychobiologie. Daarnaast biedt de UvA haar studenten in de masterfase een palet aan brede en gespecialiseerde (research)opleidingen, aansluitend bij het kernonderzoek.

De afgelopen jaren zijn eveneens breed inzetbare onderwijsmodules ontwikkeld waarin de nadruk ligt op de cross-over tussen wetenschap en samenleving, zoals TESLA en Future Now. Daarnaast kent de UvA een groot aanbod van Open UvA Colleges, waaronder onderwijs van de Illustere School en brede collegecycli aan de hand van actuele thema's zoals Big History, Complexity en The Next Big Thing.

Om studenten goed voor te bereiden op de arbeidsmarkt biedt het Student Careers Centre voorlichtings sessies, workshops en trainingen voor zowel Nederlandse als internationale studenten. Daarnaast worden UvA-brede career events georganiseerd met actieve betrokkenheid van studenten en het werkveld.

De UvA zet ook in op het versterken van de alumni relaties. Faculteiten, schools en opleidingen bieden toenemend producten, services en activiteiten voor alumni aan. Bureau Alumni-relaties en Universiteitsfonds organiseert elk jaar de succesvolle Universiteitsdag voor alumni. Daarnaast worden binnen het onderwijs nieuwe initiatieven ontwikkeld om studenten in contact te brengen met alumni, zoals het project Coach@work.

Visie

Het bachelor- en masteronderwijs is gebaseerd op onderzoek ...

De UvA-student heeft een onderzoekende houding. Docenten geven gezamenlijk vorm aan onderwijs dat aansluit bij de inhoud van het onderzoeksdomein. Dit zorgt voor een rijk en divers aanbod aan onderwijsprogramma's die aansluiten

bij actueel onderzoek. Met de keuze voor onderzoeksintensief onderwijs wil de UvA haar studenten het belang van en de fascinatie voor het nastreven van wetenschappelijke kennis bijbrengen. Ze leren dat kennis voortdurend aan verandering onderhevig is. Dit betekent niet dat de UvA alleen wetenschappelijk onderzoekers wil opleiden. Het betekent dat zij wil dat afgestudeerden een onderzoekende houding hebben en over vaardigheden beschikken om ook buiten het wetenschapsbedrijf zorgvuldig, expliciet en oordeelkundig gebruik te maken van wetenschappelijk onderzoek en/of wetenschappelijke methoden. Een UvA-opleiding stelt hiermee studenten niet alleen in staat tot de productie van kennis, maar ook tot het gebruik van kennis en het hanteren van risico's en onzekerheden die voortschrijdende kennis met zich meebrengt.

In alle fasen van de studie komen studenten in aanraking met onderwijs dat gestoeld is op onderzoek en hen traint in onderzoeksvaardigheden. Studenten worden bewust gemaakt van de mogelijkheden van academisch onderwijs en worden gestimuleerd om hun eigen interesse te volgen en specialismen te ontwikkelen. Zo wordt in onderzoeksintensief onderwijs gestalte gegeven aan de academische vorming die vrijheid van keuze en vrijheid van geest impliceert. De onderzoeksintensieve opleiding confronteert studenten met leer materiaal dat hen verrijkt en hen handelingsbekwaam en mondig maakt ongeacht het beroep dat zij uiteindelijk gaan uitoefenen.

dat over disciplines heen kijkt ...

De UvA-student heeft een brede academische blik. Studenten worden tijdens hun studie gestimuleerd om inzicht te verkrijgen in de standpunten en deskundigheid van verschillende wetenschappelijke disciplines. Dit gebeurt vanuit de visie dat wetenschappelijke en maatschappelijke uitdagingen vaak niet vanuit één discipline kunnen worden opgelost. Door het brede onderwijsaanbod biedt de UvA studenten mogelijkheden om tijdens de studie kennis te nemen van verschillende academische 'talen' ter verrijking van het leerproces en ter voorbereiding op de toekomst.

en studenten voorbereidt op de toekomst.

UvA-studenten vormen de intellectuele voorhoede. Studenten doen tijdens hun studie kennis en vaardigheden op die nodig zijn om te kunnen floreren in een snel evoluerende samenleving en werkomgeving en zich op te stellen als verantwoordelijke (wereld)burgers. Onze alumni, zijnde de volgende generatie, beschikken over de competenties om zich aan te passen aan snelle veranderingen

in de nationale en globale context. De UvA streeft naar onderwijsvormen waar studenten met partijen in de samenleving samen leren om kennis te creëren, vraagstukken te analyseren en problemen op te lossen (stage, pressure cooker, *outreach*-activiteiten). Studenten leren niet alleen kennis te verwerven maar ook om inzichten te delen.

Studenten ontwikkelen tijdens hun studie een nieuwsgierige houding en een kritische en creatieve geest door het aanbod van academische vaardigheden. Binnen het curriculum wordt aandacht besteed aan de *transferable skills* en de zogenaamde *21st century skills* zoals digitale geletterdheid⁸, communicatie- en samenwerkingsvaardigheden, interculturele vaardigheden, ethische reflectie en leiderschapskwaliteiten.

Doelen

- A. Studenten ontwikkelen een academische houding gedurende hun studie doordat zij bewust en enthousiast worden gemaakt voor de mogelijkheden die academisch onderwijs en onderzoek bieden. Zij worden gestimuleerd hun eigen interessegebied te volgen.
- B. Het UvA-onderwijs is onderzoeksintensief. Dit betekent dat onderzoek als didactisch concept wordt gebruikt in het onderwijs en in de eindtermen van de opleiding wordt uitgewerkt.
- C. De UvA is een kennisinstituut en wil dat haar studenten expertise ontwikkelen in een of meer wetenschappelijke domeinen.
- D. Studenten hebben voldoende (gelijktijdige) keuze- en/of minorruimte om onderwijs over de grenzen van de discipline heen te kunnen volgen en/of om een semester buiten Nederland te kunnen studeren.
- E. Studenten worden geëquipeerd met vaardigheden die nodig zijn voor een loopbaan in de mondiale maatschappij en arbeidsmarkt. Hiertoe behoren: kritisch denken, ethische reflectie, interculturele vaardigheden, communicatieve vaardigheden, en design thinking. Dit gebeurt zowel binnen (als onderdeel van bestaande vakken) als buiten het curriculum (UvA-breed aanbod).

⁸ Digitale geletterdheid betreft een combinatie van computational thinking, mediawijsheid en informatievaardigheden.

- F. De UvA is zich ervan bewust dat ze een (eind)schakel is van een langdurige onderwijsketen en speelt actief in op de behoeftes in de arbeidsmarkt met betrokkenheid van het werkveld en met betrokkenheid van haar alumni.
- G. De UvA wil leven lang leren faciliteren en werkkenden de kans geven om kennis en vaardigheden blijvend te ontwikkelen binnen de snel veranderende samenleving.

3. De UvA streeft ernaar een open én diverse gemeenschap te zijn waarin alle studenten zich thuis voelen en gelijke kansen krijgen.

Verworvenheden tot nu toe

De UvA is sterk internationaal georiënteerd en kent een diverse instroom. De studentpopulatie bestaat uit meer dan 100 nationaliteiten. De UvA heeft een uitstekend netwerk voor studentenuitwisseling en biedt op masterniveau, en in toenemende mate op bachelorniveau, Engelstalig onderwijs aan. De UvA is daarnaast partner in de netwerken van mondiale topuniversiteiten, waaronder LERU en U21.

De UvA vindt begeleiding in de eerste fase van een studie belangrijk. Via UvA Matching wordt geïnvesteerd in de versterking van een realistische introductie in studieprogramma's. Voorafgaand aan de start van een studie maakt de student kennis met de inhoud van de opleiding en het onderwijs. Hiermee vergroten we de kans dat studenten succesvol starten met hun opleiding.

Studiebegeleiding is ook belangrijk voor de binding tijdens de studie. Studieadviseurs vervullen hierin een belangrijke rol. Zij monitoren onder meer de studievoortgang en hebben een verwijzende functie als het gaat om persoonlijke problemen. Daarnaast kennen vrijwel alle opleidingen een tutoraat of mentoraat met aandacht voor de studievoortgang en het studieplan van de student. Op meerdere momenten in het jaar hebben studenten een individueel of groepsgesprek met hun mentor of tutor.

Studenten Services heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in het UvA-brede programma 'Succesvol Studeren'. Dit programma is ingericht voor de student die meer uit zijn of haar studie wil halen, of extra informatie kan gebruiken om goed te studeren.

De studieverenigingen van de opleidingen leveren een belangrijke bijdrage in het bevorderen van het academische klimaat en de sociale cohesie tussen studenten. Studieverenigingen vormen een belangrijke aanvulling op de sociale, maatschappelijke en persoonlijke vorming van de studenten. De UvA is trots op de bloeiende studieverenigingencultuur en beschouwt deze als integraal onderdeel van de studie-ervaring van haar studenten.

Visie

Het onderwijs is inclusief...

Voor de UvA is een gevarieerde studentenpopulatie vanzelfsprekend. De UvA biedt haar studenten de kans om te studeren in een omgeving waarin verschillende mensen, ervaringen, opinies en ideeën samenkomen. Door studenten aan te trekken uit (de regio) Amsterdam, Nederland en de rest van de wereld worden op de vier campussen de lokale, de nationale en de internationale wereld met elkaar verbonden. De UvA streeft ernaar studenten aan te trekken die het potentieel hebben te slagen binnen haar academische omgeving, ongeacht de culturele achtergrond, sociaaleconomische status, geloof, gender of functiebeperking. Dit betekent ook dat er aandacht is voor schakeltrajecten om de doorstroom van hbo naar wo te bevorderen. Uitgangspositie is dat er - passend binnen de wetenschappelijke kaders - recht wordt gedaan aan een verscheidenheid aan ideeën en zienswijzen die studenten inbrengen vanuit hun diverse achtergrond. De UvA wil studenten in staat stellen hun talenten te ontwikkelen en ze hiermee een maximale kans geven om na afronding van de studie te floreren in de maatschappij. Voor studenten die het cognitief vermogen en de wil hebben een universitaire studie te volgen, maar deficiënties hebben op het terrein van met name taal- of studievvaardigheden, biedt de UvA gerichte hulpprogramma's. Aansluitend bij het diversiteitsbeleid worden docenten en studenten gestimuleerd verschillende invalshoeken te begrijpen en aan elkaar te toetsen. Diversiteit is noodzakelijk voor het wetenschappelijke debat en persoonlijke vorming en daarmee onmisbaar voor academische kwaliteit.

Vanuit deze visie biedt de UvA een:

- inclusieve en levendige onderzoeks- en leeromgeving;
- veilige, ondersteunende en stimulerende leeromgeving;
- leerervaring die de diversiteit van Amsterdam en de geglobaliseerde wereld weerspiegelt.

en internationaal georiënteerd.

UvA-studenten zijn internationaal georiënteerd. Hiertoe vindt het onderwijs (deels) plaats in een international classroom. De *international classroom* draagt bij aan de verdere versterking van het kritisch denken en de open intellectuele houding van de studenten. De inzet van diverse (wetenschappelijke) perspectieven in het onderwijs en het uitdagen van dominante wetenschappelijke vertogen binnen onderwijs hoort daarbij. Daarnaast is de UvA bewust een tweetalige

universiteit en zet (waar mogelijk) in op de kruisbestuiving tussen Nederlands-talige en Engelstalige opleidingen. Bekwaamheid in zowel de Nederlandse taal als het Engelse taal wordt opgevat als een competentie voor effectieve participatie en integratie, toekomstige mobiliteit en inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

De UvA ziet het echter ook als haar taak om, waar nodig, het Nederlandstalig onderwijs te beschermen en een gevarieerde groep Nederlandse studenten uit de regio blijvend aan te trekken en te bedienen. De aandacht voor de Nederlandse studenten en de regio is belangrijk om de diversiteit, naast de internationale variëteit, te bevorderen. Juist ook op de Nederlandse arbeidsmarkt is behoefte aan in het Nederlands geschoolde en internationaal georiënteerde academici.

Doelen

- A. De UvA kiest voor blijvende aandacht voor academische en sociale integratie in de eerste fase van een studie. Aandacht voor oriëntatie en introductie (studiekeuzeactiviteiten en UvA Matching) vormt een essentieel onderdeel in het studieproces van de student, naast een intensief studiebegeleidingstraject in het eerste jaar.
- B. De UvA staat voor keuzevrijheid en brede toegankelijkheid van het onderwijs. Eventuele selectie in de bachelor- of masterfase gebeurt vanuit het oogpunt van kwaliteitsborging. Binnen de UvA hebben studenten die een bacheloropleiding aan de eigen instelling hebben afgerond toegang tot minimaal één masteropleiding binnen de UvA.
Vanuit deze kwaliteitsdoelstelling zal het instellen van een capaciteitsbeperking in zowel de bachelor als master plaatsvinden bij kleinschalige en intensieve onderwijsvormen, zwaar overschreven opleidingen en/of opleidingen met een beperkte begeleidingscapaciteit of arbeidsmarktperspectief. Opleidingen zijn zich bij de inrichting en uitvoering van het selectieproces bewust van de selectiebias. Opleidingen proberen dit zo goed mogelijk te beperken en voorkomen.
- C. De UvA zet in op de versterking van de toegankelijkheid door het uitbreiden van het (OPeRA-) netwerk en samenwerking met toeleverend voortgezet onderwijs in de regio.
- D. De UvA biedt gerichte ondersteuning aan studenten met deficiënties en zet in op het versterken en uitbreiden van kwalitatief sterke schakeltrajecten.

-
- E. De UvA werkt een concept voor de invulling van de international classroom uit en stimuleert haar faculteiten, graduate schools en colleges hier in de praktijk vorm aan te geven in het onderwijs. De international classroom bestaat uit vier hoofdcomponenten: het curriculum, taalbeleid, diversiteit en studie-ervaring (*student experience*).
 - F. De keuze voor een voertaal van een opleiding is transparant. Het taalbeleid is dienstbaar aan de leerdoelen en -uitkomsten in het onderwijsprogramma. De keuze voor voertaalwijziging in de bachelor wordt genomen vanuit het perspectief van het totale portfolio van bacheloropleidingen en de toegankelijkheid van het masteronderwijs.
 - G. UvA-medewerkers en -studenten zijn zich in hun handelen bewust van het debat over diversiteit en thema's met betrekking tot inclusiviteit die het onderwijs en de samenleving beïnvloeden. Er is aandacht voor sociale integratie en inclusieve gemeenschapsvorming onder andere door ontwikkeling van een diversiteitsbeleid.
 - H. De UvA zet in op de versterking van de ondersteuning voor studenten met een functiebeperking, zowel wat betreft de behoeften ten aanzien van het curriculum en het onderwijs als de bereikbaarheid van de fysieke campussen en de digitale toegankelijkheid en ondersteuning.

4. De UvA belegt de verantwoordelijkheid van het onderwijs zo dicht mogelijk bij docenten, met veel aandacht voor ondersteuning, kennisdeling en docentprofessionaliteit.

Verworvenheden tot nu toe

Deskundige en enthousiaste docenten staan aan de basis van goed UvA-onderwijs. Er is de laatste jaren ingezet op het professionaliseren van docenten en andere onderwijsbetrokkenen. Naast de Basis Kwalificatie Onderwijs is er een tweetalig Senior Kwalificatie Onderwijs-traject ingericht en hebben er diverse Leergangen Onderwijskundig Leiderschap plaatsgevonden. Voor studentbegeleiders is er een Leergang Studentbegeleiding ontworpen. Al deze trajecten en leergangen bevorderen de professionaliteit en de kennisdeling binnen de UvA. Hierdoor ontstaat er een onderwijsgemeenschap die een inspiratiebron vormt voor innovatieve onderwijsinitiatieven.

De ontwikkeling van UvA-Data en het onderwijsevaluatiesysteem UvAQ stelt docenten en onderwijsprofessionals in de gelegenheid het onderwijs te monitoren en te sturen op de resultaten die zij op de verschillende niveaus nastreven.

Visie

De UvA kiest voor een professionele onderwijscultuur...

Onderwijs is een cruciale taak van de universiteit en docenten vormen de spil van het onderwijs.

De intrinsieke motivatie van docenten is groot. Onderwijs en onderzoek zijn binnen de UvA onlosmakelijk met elkaar verbonden. Beide kerntaken worden van even grote waarde geacht. De waardering voor onderwijs blijkt binnen de UvA uit een groot vertrouwen in de expertise van docenten. Daarbij hoort de vrijheid voor docenten om zelf – in teamverband – hun onderwijs binnen de gestelde kaders vorm te geven. Daarnaast wordt de waardering voor onderwijs uitgedrukt in de beschikbare tijd en middelen voor onderwijs. De UvA biedt carrièrekansen zowel langs de lijnen van het onderzoek als het onderwijs. Dit wordt bereikt door middel van ondersteuningsprogramma's en duidelijk beleid, zoals loopbaanbeleid.

In haar professionaliseringsaanbod sluit de UvA aan bij de behoeften en opvattingen van haar docenten. De UvA stelt docenten in staat om hun kennis,

houding en vaardigheden te verbeteren, zodat de effectiviteit, en daarmee de leeropbrengsten voor studenten, wordt vergroot. Dit doet geen afbreuk aan de ruimte die de UvA haar docenten wil geven om uitdrukking te geven aan de authenticiteit en autonomie. Het is als het ware ‘de vingerafdruk’ van de docent die maakt dat onderwijs zowel voor de docent als voor de student inspirerend is.

waarin leren van en met elkaar vanzelfsprekend en verrijkend is.

Kennisdelen en kennisoverdracht zijn gangbaar binnen de UvA-onderwijsorganisatie en maken integraal onderdeel uit van de heersende werkcultuur. Het delen van didactische informatie en ervaringen uit de dagelijkse onderwijspraktijk is belangrijk om docerende professionals te ondersteunen kwalitatief hoogwaardig onderwijs te geven. Dat kan op verschillende niveaus, van werkvorm of toets tot curriculum. Door in te zetten op kennisdeling, ook over de grenzen van afdelingen en faculteiten, kan de docerende professional leren van de ervaring van anderen, nieuwe ideeën opdoen, en daardoor effectiever en prettiger werken en een hogere kwaliteit leveren. Kennisdeling versterkt het sociale kapitaal en de innovatieve cultuur van de UvA.

Doelen

- A. Waardering voor onderwijs blijvend versterken. De visie op onderwijs wordt weerspiegeld in het loopbaanbeleid, zodat er een goed evenwicht komt tussen inspanning en waardering.
- B. De UvA zet in op de versterking van de kwaliteitscultuur waarin onderwijs belangrijk wordt geacht en de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs vanzelfsprekend is.
- C. De UvA zorgt dat er voldoende hoogwaardige educatieve professionaliseringsmodules beschikbaar komen ter ondersteuning van (vernieuwingen in) het onderwijs, zoals onderzoeksintensief onderwijs, blended learning, inclusief onderwijs, de international classroom, taalonderwijs, etc. Het aanbod strekt zich uit over de hele werkvloer, van junior-docent tot hoogleraar.
- D. De UvA zet sterk in op kennisdeling om een verdere kwaliteitsverbetering binnen de veelzijdige universiteit te bewerkstelligen.
- E. De UvA investeert blijvend in de ontwikkeling en ondersteuning van kwaliteitszorgsystemen. Dit vraagt om voortdurende verfijning van programma's en datasystemen die ondersteuning bieden bij het tijdig feedback

geven aan docenten en studenten over hoe de universiteit de verzamelde informatie (heeft) gebruikt om de kwaliteit te verbeteren.

Colofon

© Universiteit van Amsterdam, 2017

Fotografie Sander Nieuwenhuys

Ontwerp April Design

uva.nl/onderwijsvisie